

Sygn. akt VII U 371/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Łukasz Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2015 r. w Warszawie

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 29 stycznia 2015 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do przeliczenia emerytury J. K. w trybie art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona J. K. w dniu 13 lutego 2015 r. wniosła do Sądu, za pośrednictwem organu rentowego, odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 29 stycznia 2015 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem wymienionego przepisu, ponieważ do przeliczenia emerytury nie jest wymagane, aby był to pierwszy wniosek o emeryturę złożony po 31 grudnia 2008 r. Do odwołania dołączyła świadectwo pracy potwierdzające wykonywanie przez nią pracy po ukończeniu 60-tego roku życia oraz aktualne zaświadczenie pracodawcy o zatrudnieniu (odwołanie k. 2-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

w odpowiedzi na odwołanie z dnia 9 marca 2015 r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., gdyż odwołująca miała już ustalone prawo do emerytury, którą nieprzerwanie pobierała od 1 grudnia 2013 r. i co za tym idzie, nie przysługiwało jej prawo do emerytury ustalonej na zasadach przewidzianych w art. 26 ustawy emerytalnej (odpowiedź na odwołanie k. 5-6 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 17 maja 2015 r. odwołująca stwierdziła ponownie, że sporna decyzja została wydana z naruszeniem przepisów prawa, a na potwierdzenie swojego stanowiska załączyła kopię pisma Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 maja 2014 r. oraz fragment uzasadnienia do projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw (k. 10-13 a. s.).

W dniu 10 kwietnia 2015 r. organ rentowy podniósł, że w myśl art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej ma zastosowanie wyłącznie przy ustalaniu wysokości emerytury przyznanej po raz pierwszy, jak również w stosunku do osób, które mając ustalone prawo do wcześniejszej emerytury nigdy jej nie pobrały. Zdaniem ZUS, w przedmiotowej sprawie odwołująca nieprzerwanie pobiera wcześniejszą emeryturę od dnia 1 grudnia 2013 r. i w związku z tym nie ma prawa do przeliczenia emerytury zgodnie z art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej (k. 21-22 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca J. K., urodzona (...), w dniu 3 grudnia 2003 r. złożyła wniosek o emeryturę. Do wniosku załączyła kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych (k. 1-2 a. r. tom I). W oparciu o złożony wniosek organ rentowy decyzją z dnia 9 grudnia 2003 r. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury oraz zawiesił jej wypłatę z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy (k. 8 a. r. tom I). Odwołująca w dniu 31 grudnia 2003 r. wystąpiła z wnioskiem o podjęcie wypłaty zawieszonych emerytur, dołączając świadectwo pracy z dnia 30 grudnia 2003 r. (k. 10 a. r. tom I). Organ rentowy decyzją z dnia 6 stycznia 2004 r. podjął wypłatę zawieszonych świadczeń od dnia 1 grudnia 2003 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (k. 13 a. r. tom I).

W dniu 2 września 2008 r. odwołująca wystąpiła z kolejnym wnioskiem o przyznanie jej emerytury w trybie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej (k. 1-4 a. r. tom II). Organ rentowy decyzją z dnia 16 września 2008 r. wyliczył i przyznał prawo do świadczenia wnioskodawczyni z uwagi na fakt, iż po przyznaniu emerytury decyzją z dnia 9 grudnia 2003 r. podlegała ona co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (k. 9 a. r. tom II).

Odwołująca z dniem 20 stycznia 2015 r. złożyła wniosek o przeliczenie jej świadczenia na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej (k. 1-4 a. r. tom III).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy ustalił, że odwołująca nabyła prawa do emerytury od dnia 1 grudnia 2003 r., ponieważ trzeciego dnia miesiąca złożyła wniosek o świadczenie. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 43 lata 9 miesięcy i 7 dni okresów składkowych oraz 3 miesiące i 14 dni okresów nieskładkowych.

W dniu 29 stycznia 2015 r. organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję odmówił ubezpieczonej prawa do wyliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej, ponieważ pobierała ona emeryturę na mocy wydanych decyzji z dnia 6 stycznia 2004 r. i z dnia 16 września 2008 r. Jednocześnie ZUS stwierdził, że J. K. będzie wypłacana emerytura w wysokości ustalonej decyzją z dnia 16 września 2008 r. (k. 8 a. r. tom III).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach rentowych. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie kwestionowany przez strony, stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 29 stycznia 2015 r., znak: (...) jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 z późn. zm.) ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpił

z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 tej ustawy.

Emerytura na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach przed dniem 1 stycznia 2013r. (przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r. poz. 637) przysługiwała ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny, wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat.

Emerytura zgodnie z w/w przepisem, tak w poprzednim stanie prawnym, jak obecnie, obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy emerytalnej jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych, wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3, z uwzględnieniem art. 55. Oznacza to, że dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949r. przewidziana została możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Jak wskazuje powołany wyżej art. 55 ustawy, dotyczy to tych osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych (obowiązkowych lub dobrowolnych), a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody.

Wątpliwości powstałe na tle stosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie przez stwierdzenie, że ustanawia on uprawnienie do przeliczenia emerytury ustawowej dla ubezpieczonych urodzonych przed dniem 31 grudnia 1948 r., którzy po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuowali ubezpieczenie i wystąpili o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008r. niezależnie od tego, czy wcześniej złożyli wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013r., II UZP 4/13, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 257). Sąd Najwyższy uznał także, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym (wadliwie) na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury "kapitałowej" (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), jeżeli kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz gdy z wnioskiem o przyznanie tej emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008r. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013r., II UK 23/13, OSNP 2014 Nr 6, poz. 85). Z motywów tego orzeczenia wynika, że także emeryt, który po ustaleniu i pobraniu emerytury był osobą czynną zawodowo i z tego tytułu kontynuował obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zachował status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego mu świadczenia emerytalnego, w tym do jego obliczenia metodą "kapitałową", jeżeli emerytura obliczona według nowych zasad na podstawie art. 26, jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, o ile spełnił warunki wymagane w art. 55 tej ustawy, w tym złożył wniosek emerytalny po dniu 31 grudnia 2008r.

Przedstawione orzeczenia wskazują na kierowanie się przy wykładni art. 55 ustawy brzmieniem przepisu, z dostrzeżeniem, że nie wynika z niego, by wniosek o emeryturę w powszechnym wieku musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie. Traktuje się także zawartą w nim regulację jako uprawnienie do przeliczenia emerytury przyznanej i wypłacanej na podstawie art. 27 ustawy dla wszystkich ubezpieczonych, którzy nadal, po uzyskaniu statusu emeryta, opłacają składki na ubezpieczenie społeczne emerytalne i rentowe, przez co pomnażają swoje konto, pod warunkiem

jednak, by wystąpili z wnioskiem o emeryturę nie wcześniej niż po dniu 31 grudnia 2008r., czyli by nie mieli ustalonego prawa do emerytury przed wskazaną datą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014r., I UK 345/13).

Przenosząc wskazane rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że J. K. spełniła wszystkie warunki, od których zależy możliwość zastosowania art. 55 ustawy, a mianowicie po osiągnięciu wieku emerytalnego kontynuowała ubezpieczenia emerytalne i rentowe, co wprost wynika z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych. Wprawdzie pierwszy wniosek skierowała do organu rentowego w dniu 3 grudnia 2003 r., ale wówczas została jej przyznana emerytura od daty ukończenia 55 lat, tj. obniżonego wieku emerytalnego. Przyznanie zaś emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat nastąpiło dopiero decyzją z dnia 16 września 2008 r. wydaną na wniosek złożony w dniu 2 września 2008 r. Ponadto, co było wskazywane, ubezpieczona po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, określonego art. 27 ustawy, czyli 60 lat wg ówczesnie obowiązującego stanu prawnego, tj. po dniu 17 września 2008 r. kontynuowała ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W związku z tym, wbrew stanowisku organu rentowego nie zachodzą podstawy do nieuwzględnienia jej wniosku o wyliczenie emerytury zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej. Zdaniem Sądu, nie ma znaczenia, że ubezpieczona pobierała emeryturę po jej przyznaniu. Żaden z przepisów nie wskazuje, aby było to przeszkodą w dokonaniu przeliczenia świadczenia zgodnie z art. 55 w związku z art. 26 ustawy, a stanowisko organu rentowego prezentujące taką tezę jest całkowicie bezzasadne.

Reasumując, przedstawiona wykładnia art. 55 i stan faktyczny ustalony w sprawie wskazują, że nie można pozbawić J. K. prawa do przeliczenia świadczenia emerytalnego według art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej. Stanowisko przedstawione przez organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i podtrzymywane w toku procesu po wniesieniu odwołania nie miało zatem żadnych podstaw prawnych i jest sprzeczne z wykładnią powołanych przepisów.

Sąd Okręgowy uznał zatem, iż organ rentowy powinien obliczyć to świadczenie zgodnie z dyspozycją art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej. W konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., nastąpiła zmiana zaskarżonej decyzji poprzez zobowiązanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. do wyliczenia emerytury J. K. na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)